

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka **ROVINY**

zvěsti z Jičína a okolí □ <http://prochor.unas.cz/> □ 1. květen 2009 č.5 / 09

Redakční

Ve všeobecném, často nepříliš přívětivém, náhledu na noviny objevují se další a další jejich funkce, na které, bohužel, není čas. Taky proto, že nejsou příliš komerční, tedy těmi horními žádané. Pravda, čtenáři mnozí považují ty své noviny trochu za partnera a rádi by s ním i rozmlouvali. Bohužel, není místo, často není zájem. A to nemluvím jen o zájmu politickém. Prochoroviny přinesly krátkou zmínku o to, že odešel jeden dobrý jičínský kantor. Přišla krásná vzpomínka na něho z Austrálie, od jeho žáka. Doručena vdově. Jen kdo podobnou situaci zažil dovede si vzniklé pocity představit. Další hezký článek o Odchodu člověka přinesly jiné jičínské noviny. Z veselejší kapsy jsou postřehy, které přicházejí o dětech: Ukazovala jsem dětem sýkorku, jak volá „vysyp, vysyp“, prý protože pozná, že bude přšet. Ale Tom přišel s vlastním vysvětlením: „Asi něco ztlatila.“

Duben v Lodžii

Skleněné figurky Věry Mizerové, fotografie Josefa Beránka a obrazy Renaty Štěpánkové sešly se ve výstavní síni v Lodžii. Tři přátelé dohodli se na společné výstavě. Figurky jsou milé, fotky propracované. Kresby pastelkou nejsou běžné, zvláště ve větších formátech. Ba jsou objevné. Třeba tím, jak první dětský výtvarný nástroj podržela si Renata do věku dospělého. Jak umí zpřístupnit jeho kouzlo. Jde buď o obrázky z cest, nebo z malířčiny fantazie. Pozor, nejsou to obrázky k pohádce. Prostě paní malířku cosi napadne, a ona začne kreslit. Opačný postup než běžný ilustrátorský. Nápad na tvar, kompozici, barvy – a příběh k obrázku ať si vymýšlí kdokoli z diváků. Protože Renatiny obrázky k vymyšlení příběhů provokují. Ona potřebuje sadu barviček, možná má i nějaké drahé, umělecké. Autorovi příběhů stačí propiska. A nápad. Ale ten mu obrázek přinesl ...

Móda a plasty

Studentky Střední odborné školy pedagogické v Nové Pace dostaly zajímavé zadání své maturitní práce – šaty z plastů. Chopily se poutavého zadání a módní přehlídka, kterou pak škola 17. 4. uspořádala, byla skvělou společenskou estetickou událostí. Hlavně ale ukázkou toho, jak NÁPAD, PRACOVITOST, DOBRÁ VŮLE může levně obohatit náš život. Igelity všeho druhu a barev. I ty bublinkové. Plastové láhve, jejich víčka. Rozličně rozřezané a navázané tvoří ozdoby, nebo třásně na parádní sukni. Větrací pytle na brambory rozpletené jsou materiálem na háčkování klobouku, který pak ozdoben brčky na pití limonád. Barvy a jejich kombinace. Tvary, někdy tuze pracně sestavené, ale krásné Paní profesorka Kateřina Krausová, sama v černé plastové sukni s velikou mašlí, vtípně modelky uváděla. Ví o věci nejmíc – je autorkou nápadu a hlavní organizátorkou. A Novopačtí si zase povšimli, jak skvělou školu ve městě mají.

Oni totiž politici jsou naši zaměstnanci, jenže dát jim výpověď je velmi složité. Drží se jako klíšťata. (Pavel Göbl)

Markéta Laštuvková

má 40 (let) a 18 (ilustrovaných knížek). Malinká přehlídka v dubnu v jičínské knihovně jen poodhalila její styl: tajemno, pohádkovo, jednoduché vyjádření, které ale v žádném případě neznamena pokles úrovně umělecké. Jen málo obrázku je bez stromů. Stromy všude. Asi proto, že se v přírodě tolik kácí?

Ale i dva větší obrazy samostatné nefigurativní aby bylo zřejmé, že autorka umí i jinak. Na nich jakési obláčky, vločky – cosi rozptýleného. Spojí se? Vznikne veliký mrak? Či jaké bude pokračování?

U obrázků není uvedeno, z které knížky jsou. Snad aby divák nebyl svázán a mohl si svůj děj vymyslet. Třeba zcela jiný, než k jakému byl původně namalován. Tak je přece i v kumštu, i v životě – význam věcí, slov, díla jakéhokoliv se mění. Je to na závalu?

Řehečská slepice

Řeheč má 32 obyvatel a dovede připravit literární soutěž. Osmý ročník, který byl vyhodnocen v sobotu 18. dubna, obeslalo 49 soutěžících celkem 65 příspěvků.

Zdali je literární soutěžení přínosné a pro koho? Inu, na vyhlášení výsledků byl v jičínské Knihovně Václava Čtvrtka, kde se sláva konala, plný sál. Protože nešlo jen o udělení cen. Protože pořadatelé připravili zábavný program bez officialit a nudy. Protože k tomu vydali Řehečské noviny a Sborník. vybraných soutěžních prací. Protože vedlejším produktem soutěže je

vznik Řehečského kvarteta, které hraje a zpívá nejen tady. Protože se podávala káva, zákusek a sekaná a tak byly vytvořeny podmínky pro kuloáry, na které se sjeli soutěžící zdaleka.

Literární soutěž Řehečskou slepici pořádá Sdružení rodáků a přátel Řehče. Česky řečeno pan spisovatel Václav Franc a jeho rozvětvená rodina. Bez jakýchkoli dotací, přesněji formou samosponzorství.

Vida, jde to. Když se najdou dobráci, kteří to všechno zdarma připraví.

Výsledky:

kategorie: POHÁDKA – NEPOHÁDKA

1. cen Jiří Šandera (Milonice)

2. Kategorie – ŽIVOT NENÍ POHÁDKA

1. cena Jan Lipšanský (Praha)

Cena řehečského čtenáře

Danuše Pecková

Cena pro mladé autory – Řehečské kuře

Veronika Borková

Cena předsedy SRPŘ

Jan Řehounek

Absolutní vítěz

Jan Šandera (Milonice)

Jenže chytrý a poctivý člověk se do politiky nehrne, to cítím na sobě (L. Vaculík)

Špicberky

Petr Volf pobyl na Špicberkách v roli filmaře čtyři měsíce. Umí o tom zajímavě vyprávět: „Pobyt na expedici vyžaduje si zvláštní druh chování – expediční chování. Aby se přešlo krizi, musíte si dělat legraci jen sám ze sebe, nikdy ne z ostatních. Žerty jen na svůj účet. Veškeré vnímání je tu úplně jiné než doma. Touha po návratu, či zalíbení s touhou zůstat? Oba pocity se kříží.“

Kromě filmů z kamery přivezl velikou spoustu materiálu z fotoaparátu. Ten dlouho ležel. Pak ho autor několik let upravoval. Výsledek vystavuje v galerii v zámku a ta je zcela zaplněna. I když pan kameraman o sobě tvrdí, že jeho oborem je obraz, vkládá k jednotlivým obrazům, nebo ke skupinám poměrně obšírné popisky. Nejsou to jen věcná oznámení, jsou to komentáře svědčící o hlubokém vnímání prožitku. Kupříkladu, že město Pyramide s poměrně vysokými domy bylo zcela opuštěno v roce 2000. Ale stonky rajčat zůstaly v pěstírně dodnes.

Divák v galerii může být uzavřen mezi výstavními panely a tak má okolo sebe jen přírodu z fotek. Alespoň trochu podlehe atmosféře krásných kopců, skal, ledu a moře bez lidí. Jen občas dřevěná bouda. Větrm, sněhem a mrazem poničená. Atmosféra opuštěnosti se podařila.

Hádanka – aleje

Ano, správně jste uhádli. Slavná vesnice, která má na příjezdové i odjezdové silnici topolové aleje, se jmenuje ŘEHEČ. Až pojedete tudy na kole směrem severním, povšimněte si, jak je alej směřována na úlibický kostel Zvěstování Panny Marie. Redakci potěšilo, že hádanka vyvolala i odezvu, diskusi. Objevily se obavy, že aleje mají podlehnout všeobecné mánii kácení. Jak nás ubezpečili na Správě a údržbě silnic v Jičíně – nic takového se nechystá. Doufejme tedy, že nenastane podobná situace jako v Allanových sadech, kde byl vykácen pro Jičín charakteristický větrolam z roku 1943.

Tehdy vzalo za své všech 58 topolů. Agentura ochrany přírody se vyjádřila, že stromy jsou za vrcholem svého růstu. Zdůvodnění radnice – stavební pozemky vedle topolů by byly špatně prodejné. Byla uložena náhradní výsadba 97 stromů. Návrh, aby jedna z ulic se jmenovala Topolová, byl zamítnut.

Hádanka – rybníky

Kdyby si někdo dal práci a zkoumal názvy rybníků a původ těchto názvů, bylo by to tuze zajímavé dílo. Naši předkové si libovali v názvech drsných. Bez dalšího šetření napadají mě dvě Vraždy, jeden Mordýř. Kde leží? Víme o dalších podobných jménech?

Na začátku psaní je jen představa. Ale při kompoziční práci jde o to, najít přesný řád. (B. Grégrová).

Kousky z deníku

31 04 2009 Mariánská zahrada

MZ (Svazek obcí na bývalém šlikovském panství) žije, koná. Valná hromada odsouhlasila, že k pátému výročí od založení bude 25. července v Bystřici sláva s programem a k tomu datu měl by se vydat o MZ sborník. Za jeden ze svých úkolů považuje záchranu kaple na Loretě. K tomu prvním krokem je získání odborných posudků na stavbu a příslušných vyjádření.

Na 17. května chystá se vycházka po kaplích s výkladem, 15. srpna bude pouť v Kostelci.

01 04 2009

Vzpomínka na mládí. S běžkami směr Liška. Praží do týla. Docházím starého pána. „Máte formu, pozoruju vás, ani jednou jste se nezastavil,“ lichoť. Ale pak přiznává, že má o čtyři roky víc. O svý formě vím svý nejlíp já. I když tam bych Lišku vylezl, nesjel bych. Bojím se o svůj plechovej kyčel. A tak otáčím na Lyžařské boudě. Setkání generací. Pardon. Kluci v plandavých kalhotách, kteří si vynesli své pivo ven, jsou o dvě generace. Možná víc. I dvě dívky tu jsou, ale mám dojem, že v téhle chvíli je pro pány větší hodnotou pivo. A přes něj navazuju kontakt. Stupně i cena jsou vyhovující. Dobře tak. Dole v Peci je dráž. Ukazuju své Fischery s nálepkou 1976 z Jizerské padesátky. Nevím, zda zapůsobilo. Ale pivo jsem měl na stole ještě dřív, než jsem si sednul k výhledovému oknu. Pak přichází i pan hoteliér a povídá. Je mu malinko přes třicet a už tu strávil deset let. Hezky mluví, asi nebude zlatokop. Postel s polopenzí je tu za 550 peněz (1200 m n. m.).

Pak už se jen kochám a nyju. Vzpomínám na přátele, kteří už nejsou, se kterými jsme tu projížděli při Sedmdesátce. Třeba Olda Soldán, Zdenek Mazáček Myšlenku na to, zda se sem ještě podívám, zavrhuju.

02 04 2009 Hory v dubnu

vypadají jinak. Nejen pro sluníčko. V téhle době jezdí asi hlavně skalní. Takoví ti, kteří se ve stopě pozdraví, cosi prohodí. Usmějou se. Pocit sounáležitosti je větší. Cosi, co končí (sezóna) přináší vlídnost?

Bouda pod Sněžkou v Obřím dole skoro na konci. Od Bernarda od stolu přímo vidět vršek Sněžky. Pokud se při pití hlava zakloní tak, že se překoná oněch 650 výškových metrů. Nádhera. Dokud si nedáte bramborák. Nějak se nepovedl. Ale je tak asi správně. Když budeme mít všechno najednou, odpadne srovnání. A čeho si pak budeme vážit?

03 04 2009 Jinak

Hory jsou jiné, než za „našich“ časů. Víc se pije. Stůl na Javorce plný lahví. Vzhledem k náročné vynášce láhví kvalitního obsahu. Cha cha. I v tom je změna, že vynáška z Pece už se nekoná. Skůtr, nebo sněhová rolba má jednotnou taxu – 500 korun českých. Na skůtr vejdou se kromě řidiče dva lidi a dítě, do připojených saní všechny bágly. Ale nějaká konstanta zůstává. Záchody na Javorce smrdějí stejně. A pohoda večer u kamen trvá.

06 04 2009 Brýle

Ano, sednul jsem na brýle. Krásná barevná skla vydržela, ale nejsou platná. Vše ostatní zničeno. Brýle nebyly moje. Přemějšlím, jestli bych byl nešťastnější, kdyby byly. Otázka užitku pere se s morálkou. Pointa? Neměl jsem se dívat na televizi. V místnosti by bylo světlo, věděl bych kam si sedám. A nemusel bych řešit nějaké blbě problémy etické.

17 04 2009 Úklid

Úklid v chatičce. Luxování na půdičce – v ložnici. I když koberec je nový, jsou na něm po zimě malé černé oválky. Prý myši hovínka. V zimě myši, v létě my, protože v létě myši pod širákem. Myši nerad. Jakékoli ucpávání jakýchkoli otvorů, i malých, nepomáhá. Protimyší granule nepomáhají. Hrabošové roznosí je po koberci. Pomáhá pastička. Chytla se brzo. Ale na tu pastičku s chycenou myší příšerný pohled. Oči vylezly z důlků. Brrrr.

A tak nezbyvá dohoda. My v létě, ony v zimě. Je to ekologické? Nevím. Ale nespravedlivé. Po nás naše hovínka nikdo neuklízí.

17 04 2009 Jičínská beseda

Tentokrát téma Lidová architektura. Hana z muzea pečlivě připravena, bohatě zdokumentováno. Škoda indispozice, vzadu špatně slyšet. Na závěr zajímavá debata o roubenkách a současnosti. Na Pařezskou Lhotu spíš radši nejezdit. Nojo, ale těm, co na to mají, líbí se právě tohle. Vikýře rozličné, žádný půdorys 1 : 2 a další, dle památkářů zvěrstva. Nedostatek vkusu? Neúcta k tradicím? Nebo naopak – já platím, já si můžu postavit co chci?

Odpověď není jednoduchá. Potěšitelné je, že přednášky, nejen Jičínské besedy, otvírají diskusi, přinášejí otázky.

26 04 2009 Prachov

Pan inženýr Tekver je mezi skalami doma. Prochází tu za všech ročních období i v rozličné denní době. Tak má možnost poznat, jak se tu atmosféra mění. Nejen poznává, ale i fotí. A porovnává. Ty fotky vystavil v Muzeu přírody Českého ráje na Prachově a pěkně vedle sebe, ať ten rozdíl je vidět. Pak v počítači přeměnil barevnou fotku na hnědý odstín – sepii. A ejhle – v nebarevném obrázku objevily se další zajímavosti, kterých si divák dříve nevšimnul.

literární **PROCHOROVINY** příloha

Kačenka

- Uprostřed silně zasněžené cesty po horách zvaných Krkonoše sedí dítě a řve, že dál nepůjde. Holka na zabití. Inspirace pro básníky. Beznaděj pro rodiče i prarodiče. Oříšek pro pedagogy v době, kdy pohlavek je trestný čin. Zdroj manželských hádek. Skvělý námět pro fotografy, pokud se akce vydaří se Sněžkou v pozadí.

Jenomže třeba konat. I ta nejkvalitnější kombinéza z Hudáče se jednou promočí. Ano, ano – nechat zmrznout. Jenže začátkem dubna ukazoval i na horách teploměr 21 stupňů a na slunci 36.

Kača, inspirovaná návštěvou v jičínském muzeu dožaduje se před spaním vyprávění příběhu o Smiřických. Nu, jak se Eliška Kateřina spustila s Jiříkem kovářem a rodina ji za to poslala na zdravý vzduch na hrad Kumburk. Vyprávějte tuhle erotiku holce, která ještě nemá šest. Tak jsem jen mlhavě naznačil, že ti dva spolu šli na rande. A hned mi krásně inspirativně napadlo otestovat si Kaču, jestli ví, co je to rande. Zamyslela se dlouze a já se už radoval, že usnula. Kdepak. Z jejího popisu vyplynula představa jakéhosi mejdanu. Ano, použila i výraz „pařit“.

Nezbylo mi, než popisovat a jak ji na Kumburku trýznili i makrobiologickou stravou, při tom naštěstí konečně usnula.

- Kača na stěně. Jičínská horolezecká stěna má asi 9 metrů, jsou tam stovky chytů. V úterý vždycky šest jističů. Děti přecházejí od jedné cesty ke druhé, přidělají si karabinou lano k úvazku a lezou. Pěkně podívání na Kačinych 17 kilo v perfektním sedacím úvazku. Vybavují se mi mé podšité manšestráky se „slačovátkem“. Žádná osma, slačování přes rameno. Když nebyl límec, lano se sesmeklo na krk a byl cucflek, který se obtížně vysvětloval. Už zkouší i mírné převisy. Žíkám, radost pohledět.

- Sběratelka kamenů. Na všech cestách, bez ohledu na to, kolik psů tam projde a vykoná, sbírá Kača kamínky. Bohužel i kameny. Každý pro ni má nějaké kouzlo, zvláštnost, až je mi líto, ba dokonce mám výčitky, že já tam tu zvláštnost nevidím. Zeptal jsem se alespoň, k čemu jí ty kamínky budou dobré. Řekla, že z nich bude divadlo. Pečlivě je pak položila na stůl a odběhla. Zajisté divadlo stále není. Ačkoli – v její fantazii je zajisté. Není to nejdůležitější?

Možná někomu zdá se celá záležitost nedůležitá. Tak to pozor! Ze školkového výletu na zámek Hrubý Rohozec přivezla Kačenka v batůžku dlažební kostku, pečlivě zabalenou do pláštěnky, aby se nepoškodila. Vždyť jim tam bude do sestavy chybět.

Židlománie

Našel jsem krásnou židli. Byla v kontejneru. Přitom stačí přitáhnout šroubky. Možná jeden zpevňovací. Když jsem ji složil z kola, začal litovat, že jsem nevzal ještě tu polstrovanou. Ta byla snad ještě nádhernější. Rozhodnuto rychle, jedu pro ní. Dozvídám se, že kontejner odvezli před pěti minutami. Frčím do sběrného dvora. Odvezli asi jinam.

Smutním. Byla taková krásná lakovaná a polstrovaná. Věřu, že tvůrčové přísloví nevystihují svět, jak by měli: ŽIDLI, KTEROU MŮŽEŠ SEBRAT HNED, SEBER, I KDYŽ SE TI NA KOLO UŽ NEVEJDE.

Proč ty židle? Prý jich máme už na chatě, na balkoně, v bytě opravdu dost. Dokonce mám podezření, že je žena zase tajně odnáší. Nebo si na ně sedá tak, aby je brzo rozvzrala. Nebo je vystavuje na déšť, aby posléze byly neopravitelné. Pravda. Není to proto, že bych chtěl shromáždit moc židlí, aby se vešli všichni delegáti sjezdu nové strany, kterou chci založit a konkurovat Pardoubkovi.

Sbírání židlí je prostě vášeň. Rozhodně lepší, než jiná zhoubná, třeba pedofilie. A tak se divím, že to ženě tolik vadí.

Ještě nemůžu umřít

Protože jsem nepřečetl, vlastně nedočel, žádnou knížku od Franze Kafky a dnes jsem se dozvěděl, že to byl největší český spisovatel.

Protože ještě nemám napsanej svůj nekrolog, a chápu, že takovou prkotinou se pak, až to bude aktuální, nebude nikdo zdržovat.

Protože jsem se ještě neomluvil E.

Protože jsem si nedokázal vypracovat takovou filozofii, že mi J může bejt ukradenej.

Protože jsem ještě nekázal bejt jeden jedinej souvislej tejden milej na svou ženu.

Taky proto, že bych se sebou měl něco udělat, protože s tímhle životem, co jsem doposud vedl, asi nemám před nebeskou fortanou moc velkou šanci na vpuštění. A když tam bude MZ, mohli bychme si spolu konečně v klidu popovídat. Věčně říká, že nemám na něj čas.

A ještě musím vyřídit s jednou holkou Samozřejmě vám nepovím, co znamenají ty tečky, když to zatím neví ani ona. Přece to nebudu řešit přes media.

Ostatně ještě chci překvapit ženu, protože pořád opakuje, že ty sušáky na prádlo, co jsem udělal před třiceti lety, se jednou zlomí a pak

A taky jsem ještě nic neudělal pro lidstvo.

Jenomže o tom, KDY se drze postavím tam nahoře do fronty, nerozhoduju já, ale někdo jiný. A vůbec nevím, jak On bude brát v úvahu, že strom jsem zasadil, syna zplodil a dům postavil. Asi bude záležet, zda se záchod na chatě, či garáž u hřbitova počítá jako dům.

Takže bych radši taky ještě měl pokorně opravit nadpis této úvahy.

Impresionist.

Mistr Severa měl na vernisáži 25. 4. ve Vokšicích bílou košili, na hlavě šátek a vedle sebe sexy dámu v zelených šatech, které někteří říkají Múza. Poletoval mezi obrazy, povídal si s lidmi a vysvětlil, kde co bylo potřeba. Ale moc potřeba nebylo.

Pan malíř nemusí pro své náměty nikam daleko, protože se umí dívat blízko okolo sebe. Okolo sebe má Nymburk, Labe se všemi zákoutími a koleje, v tom kraji pěkně položené. A své přátele, které vymaloval u ohýnku s půllitrem piva. Ze všech obrázků pohoda. Kde se bere? Výstava byla nazvaná Slunce na paletě. Ano, světlo a jeho hra. V listí stromů, keřů, v trávě. Na vodní hladině, na sněhu, mezi mraky. Tak, jak impresionisti dovedou. Poezie opuštěných kolejí, koupaliště. I setkání naháčů ve vodě. Očarování impresí vede k tomu, že malíř si kopíruje francouzské klasiky tohoto stylu. Není to jen z důvodů výukových. Je to obdiv. Snaha o ztotožnění se. Přihlášení k myšlence. Radost z díla jejich, i nesmělý vstup do blízkosti. Smí tak? Bude-li to s pokorou ...

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník

založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín

tel.: 493 523 492.

Evidenční číslo MK ČR E 13158

e-mail: prochor.jc@tiscali.cz

Noviny vznikly s laskavou pomocí

APEL, s. r. o., Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA, a.s.,

Denisova 504, Jičín

tel. fax: 493 523 024